יש לפרסם הסילבוס לפני הרישום לקורסים לפי חוק זכויות הסטודנט

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה ל תשע"ח 2018

שם הקורס: רומן החניכה כשדה מחקר על החינוך העצמי

מס' קורס : 129-1-0208-129-1-0218

שם המרצה: פרופ' רוני אבירם
שעות קבלה: _____ בבנין _____ חדר _____

יעדי ההוראה:

מטרת השיעור להציג בפני התלמידים ולנתח איתם את תפיסת ההתפתחות האישית באמצעות חתירה לאוטונומיה ומימוש עצמי כפי שפותחה על ידי הרומנטיקה הגרמנית המוקדמת במעבר בין המאה ה 18 ל 19. זה יעשה על ידי הצגה וניתוח של מאפייני שני ז'אנרים ספרותיים שפותחו על ידי הרומנטיקונים הגרמנים ושהשפעתם על התרבות המערבית ועל חיינו לאורך מאתיים השנים האחרונות עצומה: רומן החניכה (הבילדונגסרומן) והאוטוביוגרפיה במבנה המודרני שלה.
הדיון בטקסטים יתבסס על שאלות היסוד הבאות:

- באיזו מידה טקסטים (שנוצרו במהלך 200 השנים האחרונות במגוון מדיות) שמתבססים על הז'אנרים של הבילדונגסרומן והאוטוביוגרפיה או מושפעים מהם (גם אם בלא יודעים) מדברים אל ליבם של המשתתפים?
- באיזו מידה תפיסת ההתפתחות האישית המוצגת בטקסטים אטרקטיבית כמודל למשתתפים? באיזו מידה הם מממשים או היו רוצים לממש אותה?

פרשיות לימודים:

א. תפיסת *הבילדונג* כפי שפותחה על ידי הרומנטיקונים המוקדמים (שלושה שיעורים)
ב. מאפייני הבילדונגסרומן והאוטוביוגרפיה ומטרותיהם (שני שיעורים)
ג. שאלות היסוד שינחו את הדיון בכל אחד מהטקסטים וכן את הדיון הכללי בחלק האחרון של הקורס (שיעור אחד)
ד. הצגת טקסטים במגוון מדיות (ספרים, סרטים, שירה, ראיונות מפורטים עם ידוענים) על ידי המשתתפים וניתוחם (14 שיעורים)
ה. דיון מסכם שיתבסס שאלות היסוד (ארבעה שיעורים)

דרישות:

- השתתפות פעילה לפחות ב-80% מהשיעורים (ההשתתפות לא תיבדק, אבל הסיכויים של מי שלא יהיה נוכח בשיעורים לבצע את המטלות באופן משמעותי קטנים למדי משום שלא קיים טקסט בסיסי שמציג את גישות הקורס ותכניו)
- הצגת רפרט על טקסט שמייצג את תפיסת *הבילדונג* או מושפע ממנה – 10%
- עבודה בת כשני עמודים על אחד הטקסטים או הנושאים שידונו בכיתה, שתשקף את חווייתו האישית של התלמיד ביחס לנושא (ואינה צריכה בהכרח להיות תאורטית או אנליטית) – 5%
- עבודה סופית שתייחס את שאלות היסוד לטקסט מסויים, או באופן כללי יותר לנושאים שנידונו בשיעור – 85%

דרישות והרכב ציון הקורס

משקל בציון הסופי ** (יש למחוק את המיותר)

נוכחות	-	% _____	__ חובה	__ בחירה
בחנים ***	-	% _____		
עבודות	-	% __100____		
מבחנים	-	% _____		
סיורים	-	% _____		
סה"כ	-	100%		

רשימה ביבליוגרפית:

עברית

א. טקסטים בסיסיים

ניטשה, פ., "שופנהאור כמחנך", קטעים נבחרים, בתוך: *מסות על חינוך לתרבות* (תרגם וערך י. גולומב), מאגנס 1999.
מיל, ג'. ס., *על החירות*, פרק ג, מאגנס 2002 (היילרן, ספריה).
יפה-ינאי, א., *לכל אדם יש שביל*, מודן 2000.
בנזימן, ג., *גלגוליו של רומן החניכה: הז'אנר והיבטיו האסתטיים, הפוליטיים והפסיכולוגיים*, פרק 1: מבוא, האוניברסיטה הפתוחה 2016, 16-52.
מורטי, פ., "רומן החניכה כצורה סמלית" (תרגמה שירה סתיו), *מכאן: כתב-עת לחקר הספרות העברית*, ד, 2005, 161-169.
Siljander, P., Kivelä, A. and Sutinen, A., *Theories of Bildung and Growth: Connections and Controversies Between Continental Educational Thinking and American Pragmatism*, Sense Publishers 2012.
Bakhtin, M., "The Bildungsroman and its Significance in the History of Realism," in: *Speech Genres and Other Late Essays*, ed. Emerson, C. and Holquist, M., University of Texas Press 1996, 10-59.
Jeffers, T. L., *Apprenticeships: The Bildungsroman from Goethe to Santayana*, Palgrave 2005.

ב. טקסטים שינותחו במהלך השנה

רשימה בסיסית ופתוחה – התלמידים מוזמנים להציע טקסטים נוספים בכל מדיה רלבנטית

רוסו, ז'., *הוידויים*, כרמל 2000 (ספריה)
גתה, י'., *מחיי: פיוט ומציאות* (תרגם יצחק כפכפי), הקיבוץ המאוחד, 1992.
גתה, י., *וילהלם מייסטר: שנות החניכות*, הקיבוץ המאוחד 1979.
הסה, ה., *דמיאן: סיפור נעוריו של אמיל סינקלר*, שוקן 1976.
הסה, ה., *סידהארתא: סיפור נוסח הודו*, שוקן 1977.
סארטר, ז'., *ילדותו של מנהיג*, זמורה ביתן 2007.
מורביה, א., *הקונפורמיסט*, פן 2017.
באך, ר., *ג'ונתן ליווינגסטון Seagull השחף: סיפור*, בוסתן 1973.
סלינג'ר, ג'., *התפסן בשדה השיפון*, עם עובד 2005.
ברונטה, ש., *ג'יין אייר*, ידיעות אחרונות 2007.
פירסיג, ר., *זן ואמנות אחזקת האופנוע: מסע בעקבות ערכים*, זמורה ביתן מודן 1977.
רולינג, ג'י. קי., ספרי הארי פוטר.
בילי אליוט (סרט)
מועדון קרב (סרט)
תלמה ולואיז (סרט)

** אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
*** על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.